

דף מה.

עין משפט ב.

יו"ד סימן לד פעיף ג.

ג. ניקב סביב ^ה הקיפה נקבים קטנים זה אצל זה כנקבי הנפה אם אין בהם חסרון ^ו מצטרפים לרוב חללה ואם יש בהם חסרון מצטרפין לשיעור כאיסר. ואם יש כאיסר בנקבים עם השלם שבניהם אסורה. והוא שהנקבים סמוכין כל כך שאין בין נקב לנקב כמלא נקב אז מה שבניהם מצטרף לכאיסר.

עין משפט ג.

יו"ד סימן לד פעיף ד.

ה. ד. אם ניקב הקנה בעוף כמו נפה ^ז חותך המקום המנוקב ושם אותו על פי חלל הקנה ^ח אם יש בו כדי לכסות רוב חלל הקנה אסורה.
הגה: ואם נחסרה גרגרת של העוף י"א דמשערין כמו בניקבה כמו נפה ^ט.

עין משפט ד.

יו"ד סימן לד פעיף ה.

ה. ה. אם נחתך בקנה כמו צורה של דלת ותלוי ועומד שם צריך שיהיה הפחת גדול כדי שיכנס ויצא בו איסר והיינו יותר מכאיסר.

ה. פ"י דוקא שניקב סביב הקיפה ממש אבל אין הנקבים שאין בהם חסרון שבאורך הקנה מצטרפין לרוב ההיקף, הלכך נקבים שאין בהם חסרון לעולם לא פוסלים אלא כשהן עומדין בהיקף הגרגרת ברחבה ולא באורך הקנה. ש"ך ס"ק ה'.
ו. ואם אין בהם חסרון אפי' אין בין נקב לנקב כמלא נקב אין הבשר השלם שבניהם מצטרף לרובא ורק ביש בהם חסרון מצטרף הבניהם לרוב. ש"ך ס"ק ו'. ובהפ"מ יש לסמוך על דברי הש"ך. כף החיים אות ח'.
ז. פירוש נקבים שיש בהם חסרון.
ח. משמע דאף השלם שבניהם מצטרף לשיעור כשאין בין נקב לנקב כמלא נקב, אבל באין בהם חסרון אין מצטרף השלם שבניהם. ש"ך ס"ק ח'. והפר"ח חולק ויש להחמיר כדבריו דאף באין חסרון השלם מצטרף. כף החיים אות י"א.
ט. וסברא זו עיקר הגם שי"א דמשערים אחרת.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

ו. י"א דאם ניקבה נקב מפולש משני הצדדים אע"פ שאין בנקב אלא כדי שיכנס בו איסר לרוחבו דהיינו כעובי איסר אסורה.

עין משפט ה.ו. יו"ד סימן לד סעיף ז

ז. נסדק הקנה כולו לאורכו אע"פ שלא חסר ממנו כלום אסורה ב. ואם נשאר ממנו כל שהוא ל למעלה ולמטה במקום הראוי לשחיטה כשרה מפני שכל מה שהצואר נמתח הסדק נסגר והולך ומחלים.

עין משפט ז.ז.ט. יו"ד סימן כ סעיף א

א. מקום השחיטה בצואר בקנה לצד הראש משיפוי כובע ולמטה מ, ואם שחט למעלה מחיטי הרי זה מוגרמת ופסולה.

הגה: ולכתחילה ישחט למטה מטבעת הגדולה.

א. ב. שיעור מקום השחיטה בצואר מלמטה עד ראש כנף האונא ב כשנפחין אותה ועולה למעלה עד מקום שמגיע ראשה בקנה.

הגה: השיעור בעוף למטה עד גגו של הזפק ס.

י. זו דעת הרי"ף והרמב"ם ודעה ראשונה בסעיף ה' בשו"ע שיטת רש"י והלכה כסברת הרי"ף והרמב"ם וע"כ נקט דעתם באחרונה ד"א וי"א הלכה כ"א בתרא. כף החיים אות י"ג.

כ. שם במשנה ואם נשתייר ממנו כל שהוא למעלה ולמטה שם כר"י בגמ' דף מ"ה, וי"א דשיור למעלה אפי' שלא במקום שחיטה ורק שיור למטה צריך במקום שחיטה, כ"כ הב"י והלבוש, אבל הש"ך בס"ק י"ג הסכים לדעת הב"ח המצריך גם למעלה שיור במקום שחיטה.

ל. י"א דבעינן חוליה שלמה ולא סגי במשהו, וחוליה היינו ג' טבעות וכן הסכים רש"י בפירושו דחוליה ג' טבעות, וכתב הב"ח דהכי נקטינן ולא כדברי השו"ע שכתב במשהו, וכ"כ הש"ך בספרו הארוך אם לא בהפסד מרובה שיש להקל. כה"ח אות ט"ו.

מ. מסקנת הגמ' בחולין י"ט והיינו שייר בחיטי. וענין החיטים האלה אין אנו בקיאים לכן הירא דבר ה' לא יכשיר שום הגרמה שהיא למעלה מטבעת הגדולה ואם לא נשאר כלום מטבעת הגדולה לצד הראש יש להטריף רק בהפ"מ או לצורך גדול אם נשאר הקף רוב הטבעת מכשירין אותה. כף החיים אות א'.

נ. השמאלית וכשהבהמה רועה יוצאת יותר מן הגוף משל צד ימין שהיא עבה יותר. ש"ך ס"ק ב'.

ס. כך העלה הש"ך בס"ק ד' בפ"י הרמ"א.

עין משפט י.

יו"ד סימן לד סעיף י

י. הקנה במקום חיבורו לריאה מתפצל והיה לג' ראשים האחד נוטה ללב ^ע ואחד לכבד ואחד לריאה ובשלושתן נקיבתן במשהו ^פ.

הגה: ובקנה המוביל ללב שהוא שומן שיורד בין ערוגות הריאה ללב רגילים להיות בו נקבים קטנים דקים והיינו רביתייהו ולא נקראים נקבים וכשר.

עין משפט ל.

יו"ד סימן לא סעיף א

א. המוח יש לו שני קרומים ^צ זה על גב זה אם ניקב התחתון ^ק נקב מפולש טריפה אבל ניקב העליון לבדו כשרה.

הגה: ויש מטריפין גם אם ניקב העליון לבדו והכי נהוג אם לא בהפסד מרובה ^ר.

עין משפט מ.ג.

יו"ד סימן לא סעיף ד

ה. ו. כל מה שיש מהמוח בתוך הראש עד הפולין ^ש כלפי הצואר והפולין בכלל נידון כמוח ונקיבתו במשהו ^ת, ומשם ואילך נדון כחוט השדרה ^א.

^ע. והוא המזרק הגדול שיוצא מהלב לריאה רמב"ם פ"ו מהלכות שחיטה הלכה ה'. והאחד לכבד, היינו המזרק הגדול שבכבד והוא הסימפון הגדול שבכבד. ש"ך ס"ק כ' כ"א.
^פ. היינו קודם שיכנס לבשר הכבד אבל אח"כ אין טריפות פוסל בו, ולהרמב"ם פוסל גם בניקבו הקנה שבכבד. ודין סמפונות הקטנים שבריאה, יתבאר בסי' ל"ו סעיף ו'.
^צ. כלישנא בתרא בחולין מ"ה, וכמו הגירסא שלפנינו. והם קרום העליון המחובר לגולגולת מבפנים וקרום התחתון הוא הקרום הרך שהמוח מונח בתוכו. רש"י בחולין שם.

^ק. הוא הדבוק במוח וכיון שהגיע הנקב למוח נקרא נקב מפולש וטריפה.
^ר. ורש"ל והב"ח אוסרים אפי' בהפ"מ. ט"ז ס"ק א'. אבל הפר"ח כתב דהעיקר כהרמ"א להתיר בהפ"מ. ודיני הפסד מרובה עיין בכף החיים בסוף סימן ל' קחנו משם. ובניקב העליון נקב מפולש דכשרה דוקא ע"י חולי, אבל ע"י קוץ אפי' בבהמה טריפה דיש לחוש שמא ניקב גם התחתון. כף החיים אות ה'.
^ש. מחולין מ"ה ע"ב, וגם בעוף יש שני פולין אלו.
^ת. היינו נקיבת קרומי. ש"ך ס"ק י'.
^א. ונקיבת קרומי ברוב הקיפו כמו שיתבאר בסימן אח"ז. ש"ך ס"ק י"א.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

דף מה:

עין משפט א.

יו"ד סימן לא סעיף ד

עין בסעיף הקודם

עין משפט ב.

יו"ד סימן מ סעיף א

א. הלב יש לו שלושה חללים אם ניקב אחד מהם טריפה ^ב ואפי' אם הלב הטרפש ^ג סותם הנקב, אבל אם שומן הלב סותמו כשר ^ד.

הגה: י"א דלא מהני סתימת שומן הלב ^ה. ויש לחוש לדבריהם.

עין משפט ג.ד.

יו"ד סימן מ סעיף ד

ה. ד. קנה הלב ^ו שיורד בין ב' הערוגות הריאה, וכן המזרק הגדול שיוצא מהלב לריאה אם ניקב לחללו במשהו טריפה.

יו"ד סימן לד סעיף י

י. הקנה במקום חיבורו לריאה מתפצל והיה לג' ראשים האחד נוטה ללב ^ז ואחד לכבד ואחד לריאה ובשלושתן נקיבתן במשהו ^ח.

ב. ממשנה חולין דף מ"ב, ובגמ' שם דף מ"ה. ואף למ"ד ב' חללים בלב אין מחלוקת במציאות אלא כיון דגם חלל הקטן נכנס בחלל הגדול הוי שניהם חלל אחד א"כ שנים שהם שלושה חללים.

ג. פי' כיס שהלב נחבה בו ולא מהודק. ב"י ס"ק א' מב"י.

ד. דרק טרפש שעשוי ככובע ולא מהודק אינו סותם לא כן שומן הלב. ב"י וביאור הגר"א אות א'.

ה. וכך היא דעת הט"ז בס"ק ב' והש"ך בס"ק ב'. ובזבחי צדק כתב שנראה דבשעת הדחק וצורך גדול יש לסמוך על המקילים בהפ"מ. כף החיים אות ד'. ובעוף ששומן שלו רך הוא סותם וע"כ המיקל בעוף לא הפסיד. שם באות ה'.

ו. וכתב הכף החיים באות י"ז שקנה הלב רגיל להיות בו נקבים קטנים והם פיות הסמפונות ואורחיה הוא וכשרה. ודוקא נקבים שבאו מחמת עצמם אבל נקב מחמת מחט טריפה.

ז. והוא המזרק הגדול שיוצא מהלב לריאה רמב"ם פ"ו מהלכות שחיטה הלכה ה'. והאחד לכבד, היינו המזרק הגדול שבכבד והוא הסימפון הגדול שבכבד. ש"ך ס"ק כ"ב-כ"א.

ח. היינו קודם שיכנס לבשר הכבד אבל אח"כ אין טריפות פוסל בו, ולהרמב"ם פוסל גם בניקבו הקנה שבכבד. ודין סמפונות הקטנים שבריאה, יתבאר בסי' ל"ו סעיף ו'.

הגה: ובקנה המוביל ללב שהוא שומן שיורד בין ערוגות הריאה ללב רגילים להיות בו נקבים קטנים דקים והיינו רביתייהו ולא נקראים נקבים וכשר.

עין משפט ה.ו.ז. יו"ד סימן לב סעיף א

א. חוט השדרה שנפסק רוב היקף ^ט של עור החופה את המוח טריפה, אע"פ שכל המוח קיים, ואם לא נפסק רוב העור אע"פ שנפסק כל המוח ^י שבפנים כשר.

יו"ד סימן לב סעיף ב

ב. נסדק הקרום החופה חוט השדרה לאורכו ^כ כשר. וכן אם נשברה השדרה ולא נפסק החוט ^ל או נתמעך המוח שבתוך החוט ונתדנד ^מ הואיל ועורו קיים הרי זו מותרת.

עין משפט ז.ט.י.כ. יו"ד סימן לב סעיף ג

ג. מוח שבתוך חוט השדרה שנשפך כמים ^א או כדונג ^ב טריפה. וכן אם הוא עב וכבד ואם מעמידין אותו אינו יכול לעמוד מפני כובדו ג"כ

ט. מברייתא חולין מ"ה וכרבי וכמו שמפרש רב שם. ובעינן רובו שנפסק במקום אחד ולא ע"י צירופים של כמה נקבים כמו בגרגרת, כ"כ הב"ח. ש"ך ס"ק א'. אבל הפר"ח חלק ויש להטריף כמו הפר"ח. כף החיים אות ב'-ג'.

י. דמוח זה לא מעלה ולא מוריד, מחולין מ"ה ע"ב. ש"ך ס"ק ב'.

כ. אפי' לא נשתייר כל שהוא ב"י וב"ח. וש"ך ס"ק ג'. והפר"ח מצריך שיור. ולאורכו שכשר היינו בקו ישר אבל בקו מתעקם עד שמתחיל למעלה במזרח ומסיים במערב טריפה. כף החיים אות ז'.

ל. וצריך בדיקה דאולי נקשר אח"כ אחרי שכבר נפסק וטריפה. ואם נשברה המפרקת ורוב בשר עמה והחוט שלם כשרה. כ"כ הט"ז בס"ק ד'. והגם שחכם צבי בסי' כ"ח חלק עליו נקטינן כהט"ז וסיים בכף החיים באות ט' אם אין הפ"מ יש להחמיר. ובבדיקת החוט אנו בקיאים וצריך בדיקה אם אין בו ריעותא.

מ. ואם נמצא מים בחוט השדרה בכל ענין טריפה ולא שייך לומר מוח מקיפו. כף החיים אות י"ט.

נ. והיינו נשפך כמים או כשעווה שמעמידין אותו ואינו עומד דבזה טריפה, כמו שנתבאר בסי' ל"א סעיף ב', ובכף החיים שם אות ט'.

ס. ואם היה החוט נקוב לא היה יוצא. ש"ך ס"ק ה'. ובדיקתו בשו"ע דאם אוחו החוט כשמעמידו בידו היה המעט שמחוץ לידו שוחה ולא נשאר זקוף א"כ סוף הקרום ליפסק וטריפה. כף החיים אות כ"ג.

טריפה.

עין משפט ל.

יו"ד סימן לב סעיף ד

ה. ד. נחסר קצת ממוח ^ע עמוד השדרה ונתרוקן כשר ^פ.

עין משפט מ.

יו"ד סימן לב סעיף ה

ה. ה. טריפה זו של חוט השדרה נמשכת מתחילתה עד תחילת פיצולה ^ז השלישית ועד בכלל ואם נפסד אחד משני חוטי הפיצולים הראשונים והשניים טריפה. אבל נפסקו חוטי פיצול השלישי ולמטה כשרה. ובעוף עד בין האגפיים התחלת המקום שהם מחוברים לגוף. ^{הגה:} ויש מטריפין בעוף עד מקום סיום העצם ^ק המחבר בגוף והכי נהוג.

^ע. היינו נתמסמס דאמרי בי רב שם בדף נ"ד, ודוקא קצת אבל נתרוקן הרבה טריפה. ש"ך ס"ק ו'.

^פ. אבל נתמסמס כדונג אפי' מעט טריפה לפי שדרכו להתמסמס כולו. ש"ך שם.

^צ. פירושו של סעיף זה היינו שחוט השדרה כשמגיע עד הירכיים מתפצל פיצול ראשון אחד לצד שמאל ואחד לצד ימין ואמצעיתו יורד עד למטה כנגד הזנב, ולאחר רוחב ג' אצבעות מן הירכיים מתפצל עוד לב' פיצולין אחד לימין ואחד לשמאל וכן בהרבה מקומות עד סיומו. ואם נפסקו חוטי השדרה מפיצול השלישי ולמטה כבר תשש כוחה של חוט עמוד השדרה והירכיים מעמידים את שדרתו ואינה מתה מכך אם נפסק, מרש"י חולין מ"ה ע"ב.

^ק. ולענין דינא יש להטריף כסברת הרמ"א אם לא בהפ"מ. כף החיים אות ל"ז.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com